

Miljørapport fra Norsk Skogsertifisering

For virksomheten fram til og med 2010

Oslo, mai 2011

Norsk Skogsertifisering

Omfang og virksomhet.

Norsk Skogsertifisering ble opprinnelig sertifisert av Det Norske Veritas i henhold til ISO 14001 5. mai 2000. Resertifisering er gjennomført i april 2003, mars 2006 og juni 2009. Denne rapporten beskriver erfaringene etter mer enn 10 års virksomhet som sertifisert selskap, men har hovedfokus på resultater fra 2010.

Miljøpolitikk for Norsk Skogsertifisering

Vedtatt av styret 6. april 2010.

Norsk Skogsertifisering sammen med tilknyttede eiendommer skal arbeide for et bærekraftig skogbruk, hvor hensyn til naturmiljø, friluftsliv og andre sosiale verdier ivaretas på en god måte sammen med skogbrukets potensial for CO₂-binding og økonomisk verdiskaping.

Utgangspunktet for arbeidet er en forpliktelse til å følge norsk lov og Levende Skog standarden for bærekraftig skogbruk i Norge, sist revidert i 2006.

Norsk Skogsertifisering og tilknyttede eiendommer skal:

- Drive et systematisk arbeid for å hindre forurensing og forbedre de samlede miljøeffekter av det skogbruk som utøves, basert på et prinsipp om kontinuerlig forbedring.
- Arbeide for alminnelig tillit til vårt miljøstyringssystem gjennom praktisering av stor grad av åpenhet om relevant miljøinformasjon.
- Med tydelighet formidle innhold og krav i miljøarbeidet til egne medarbeidere, underleverandører, kunder og allmennhet.
- Arbeide for rasjonell integrering av miljøfokus og rutiner med annet kvalitetssikringsarbeid i alle ledd i produksjonskjeden.
- Arbeide for økt kompetanse om skogbrukets viktigste miljøaspekter i alle ledd i organisasjonen.

Den enkelte eiendom i ordningen vil normalt ha et presiserende tillegg til denne politikken, relevant spesielt for den aktuelle eiendommen.

Selskapets miljømål sammen med strategi for å nå målene ble sist revidert i 6. april 2010. Miljømålene vedtas av styret, etter en forutgående prosess hvor vi har vurdert behovene for forbedringer i vår virksomhet, samt status for måloppnåelse av de gamle miljømål.

Alle skogeiere som inngår avtale med Norsk Skogsertifisering slutter seg samtidig til den miljøpolitikk og de miljømål som er vedtatt for selskapet. Skogeiendommene vil i tillegg ha enkelte mer spesifikke mål for egen virksomhet. Miljømålene for Norsk Skogsertifisering skal vurderes på nytt i 2012. Gjeldende miljøpolitikk og miljømål er alltid tilgjengelig på vår hjemmeside www.skogsertifisering.no

Miljømål for Norsk Skogsertifisering.

Vedtatt av styret 6. april 2010.

Norsk Skogsertifisering skal være blant landets fremste fagmiljøer innenfor bærekraftig skogbruk og skogsertifisering. Norsk Skogsertifisering skal bidra til en kostnadseffektiv, uavhengig og troverdig sertifisert kvalitetssikring av et bærekraftig skogbruk på eiendomsnivå i Norge, med utgangspunkt i gjeldende miljøpolitikk for virksomheten.

Hovedmålet er å videreutvikle system og rutiner for praktisering, dokumentasjon og kvalitetssikring av Levende Skog standarden på de enkelte tilknyttede eiendommer, slik at dette blir en naturlig og innarbeidet del av det løpende skogbruk. Det skal være en løpende prosess med stadig forbedring av så vel rutiner og systematikk som miljøtilpasninger.

Spesiell innsats skal bli gjort på de felter hvor den foretatte miljøeffektanalysen og de løpende revisjoner viser forbedringspotensialer.

Med dette som utgangspunkt er det satt opp følgende konkrete delmål for perioden fram til utgangen av år 2011:

- ▶ Fortsette arbeidet for økt kompetanse om alternative hogstformer i hele organisasjonen. Valg av hogstform i forhold naturgitte muligheter skal vurderes ved revisjoner. Foretatte valg skal ikke avvike fra registrert mulighet i mer enn 20 % av tilfellene.
- ▶ Arbeide for å øke omfanget av eiendommer med kartfestede biologisk viktige områder ut over et omfang på 85 % av produktivt areal (nivå pr. 2009).
- ▶ Videreføre arbeid for redusert risiko for og omfang av grove feil. Med spesiell fokus på redusert omfang av kjøreskader, med risiko for avrenning og næringslekkasje til vann.
- ▶ Omfanget av skader knyttet til kjørespor skal reduseres i forhold til nivå pr. 2008 - 2009.
- ▶ Utarbeide rutiner for oppfølging av naturmangfoldloven, med spesiell fokus på oppfølging av utvalgte naturtyper.
- ▶ Arbeide for økt fokus på CO₂-binding i skogen ved blant annet å lage en mal for vurdering av potensialene for netto CO₂-binding på eiendomsnivå.

Pr. 1. januar 2011 har 18 eiendommer/skogbruksvirksomheter inngått avtale med Norsk Skogsertifisering, og gjennomført oppstartsrevisjon, slik at de er med som fullverdige deltakere i ordningen, og kan selge tømmer som sertifisert til den tømmerkjøper de måtte ønske. Disse har til sammen ca 3 570 000 daa, hvorav 2 305 000 daa er produktiv skog. Endringene i løpet av 2010 har vært enkelte interne endringer i selskaper vi har avtaler med og en eiendom som har trukket seg ut av ordningen. Samlet produktivt areal har som følge av dette gått noe ned.

Pr. 1. januar 2011 inngår følgende eiendommer/virksomheter i Norsk Skogsertifisering sitt sertifikat:

Drammen Kommuneskoger. Eidskog kommuneskoger Fritzøe skoger Hans Olsen Rustand Høibraaten Skog Kistefos Skogtjenester AS Landåsskogene DA Lorentz Sæthern Løvenskiold Fossum	Løvenskiold Vækerø Mathiesen Eidsvold Værk Meraker Bruk AS Maarud Gaard. Ole Lindseth Stangeskovene AS Selvik Bruk AS Værdalsbruket AS Åge Lindseth
--	---

For flere av eiendommene dekker sertifiseringsordningen også eiendommer skogadministrasjonen bestyrer. For Stangeskovene kommer i tillegg eiendommer som selskapet kjøper tømmer av hvor Stangeskovene følger opp den enkelte drift.

Revisjoner.

Norsk Skogsertifisering er blitt revidert 14 ganger av Det Norske Veritas, hovedrevisjon i 2000 og 5 oppfølgingsrevisjoner, fram til ny hovedrevisjon i april 2003. Deretter har vi hatt årlige revisjoner fram til og med 2010, inklusive hovedrevisjoner i 2006 og 2009. Veritas har i sine revisjoner besøkt mer enn 85 % av eiendommene i forbindelse med revisjon i løpet av perioden 2000 - 2010, hvorav 7 eiendommer er besøkt mer enn en gang. De besøkte eiendommer representerer mer enn 96 % av tilknyttet areal. I tillegg har Veritas revidert opplæringsarbeid som Norsk Skogsertifisering har gjennomført hos en av eiendommene.

Norsk Skogsertifisering har selv gjennomført oppstartsrevisjon på alle eiendommer som er med i ordningen, samt rutinemessige oppfølgingsrevisjoner. Totalt er det pr. april 2011 gjennomført 104 eiendomsvisе rutinerevisjoner på eiendommene i tillegg til oppstartsrevisjonene. I 2010 ble det gjennomført oppfølgingsrevisjoner på 9 eiendommer, tilsvarende 88 % av tilknyttet areal.

I tillegg foretas systematisk og dokumentert egenkontroll og internkontroll på de enkelte eiendommer som deltar

Norsk Skogsertifisering gjennomfører også for egen virksomhet en årlig intern systemrevisjon.

Registreringer

Kantsoner

Kantsoner er registrert under alle revisjonsbesøk når vi har besøkt drifter hvor dette har vært aktuelt. Det er fokusert spesielt på kantsoner som følge av vannsystemenes betydning i skogen, der det følger av LS-standarden at kantsoner skal utvikles eller spares.

Registreringen skjer slik at vi ved alle feltkontroller av drifter hvor det er aktuelt å ha kantsoner, så anslås kantsonens gjennomsnittlige bredde i felt. Tabellen nedenfor viser de årlige gjennomsnitt av disse anslåtte kantsonebredden.

For perioden 2001 – 2010 er gjennomsnittlig kantsonebredden registrert til 13,5 m.

Utvikling i registrert kantsonebredden:

2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
13,0 m	13,6 m	16,2 m	17,4 m	11,6 m	14,4 m	13,3 m	15,2 m	18,0 m	11,8 m

Det er usikkerhet forbundet med registrering av kantsonebredden, og det vil være element av tilfeldighet i registrert utvikling fra år til år. Økningen fra 2008 til 2009 kan neppe tilskrives annet tilfeldig utslag, og at vi i 2009 hadde enkelte målinger med spesielt vide kantsoner. Tilsvarende var resultatet i 2010 i den andre retning. Vi har ikke noe inntrykk av mer kritisk syn på kantsoner, og få avvik i 2010 knyttet til kantsonebredden.

Vurdert mot LS-kravet, oppfattes kantsonebredden akseptable. Som gjennomsnitt ligger registrerte kantsonebredden på det nivå som angis i LS standard. Kantsoner er likevel et område hvor vi også i 2010 har flere registrerte avvik. Det er behov for fortsatt sterkt fokus på full etterlevelse av kravene på dette området.

Hogstform.

Omfanget av lukkede hogster er vurdert for 2010, basert på informasjon og anslag innhentet på de eiendommer hvor det er gjennomført revisjoner i løpet av året. Vurderingen bygger på eiendomsvis anslag, og angir et omfang på lukkede hogster på til å være i størrelsesorden **10 %** av avvirkningsvolum som gjennomsnitt for de eiendommer som hadde revisjon i 2010, som representerer ca. 85 % av det totale areal som dekkes av sertifikatet. Tynninger er ikke inkludert i disse tallene. Det er vesentlig usikkerhet knyttet til dette anslaget.

For de 2 foregående år er omfanget registrert til å være henholdsvis ca. 7 (2009) og ca. 12 % (2008).

På en del av eiendommene var det i 2010 omfattende aktivitet knyttet til hogst av bark-billetruet skog og hogst av skjermtrær etter gamle fullførte skjermstillinger. Hogst av barkbilletruet skog, var gjerne bestand hvor det allerede var registrert svekket sunnhet og begynnende angrep. Slike hogster blir naturlig gjennomført som flatehogster. Dette har bidratt til å redusere andelen lukket hogst. Den store populasjon bed barkbiller vi i 2010 har hatt i deler av Sør Norge har også bidratt til forsiktighet med bruk av lukkede hogster.

Hogst av skjerner etter skjermstillinger hvor skjermen har gjort sitt, og ny naturlig foryngelse er etablert er i vurderingen ovenfor ikke registrert som lukket hogst, selv om det kan hevdes å være en del av hogstforløpet ved bruk av en form for lukket hogst.

Kartfesting av BVO

Levende Skog standarden stiller ikke krav om kartfesting av 5 % biologisk viktige områder (BVO) på eiendomsnivå. Norsk Skogsertifisering har likevel anbefalt at

dette gjøres for å gi klarere linjer og enklere administrasjon av dette kravpunktet. Mange eiendommer har fulgt opp dette, og flere arbeider med slik dokumentasjon. Ved utgangen av 2010 var slik kartfesting gjennomført på ca **85 %** av det produktive skogareal på eiendommene tilknyttet Norsk Skogsertifisering.

Alle eiendommer har registrert nøkkelbiotoper eller MiS, eller har dette i bestilling.

Opplæringstiltak/kompetanseutvikling.

Kompetanseutvikling skjer for Norsk Skogsertifisering på 2 nivåer:

- Utvikling av kompetanse i sentral-leddet som faglig grunnlag for selskapets virksomhet.
- Formidling av kompetanse fra selskapet til eiendommene og ikke minst formidling av kompetanse og erfaring mellom eiendommene.

I tillegg skjer det et ikke uvesentlig og systematisk arbeid på de enkelte eiendommen med utvikling av egen kompetanse.

Kompetanseutviklingen sentralt har i 2010 særlig bestått i deltakelse i FoU-prosjekter i Norge innenfor temaene:

- Skog og klima.
- Hverdagshensyn eller vern. Analyse av miljøeffektivitet fra naturreservater versus Levende Skog.
- Avvirkning i marginale skogområder med dårlig bæreevne.
- Optimalisert skogskjøtsel for bio-energiproduksjon i Norge (KMB).
- Kartlegging av skogeieres holdninger til å etablere bedre foryngelser etter hogst.
- Kartlegging av allmennhetens holdninger og kunnskap om skog og skognæring

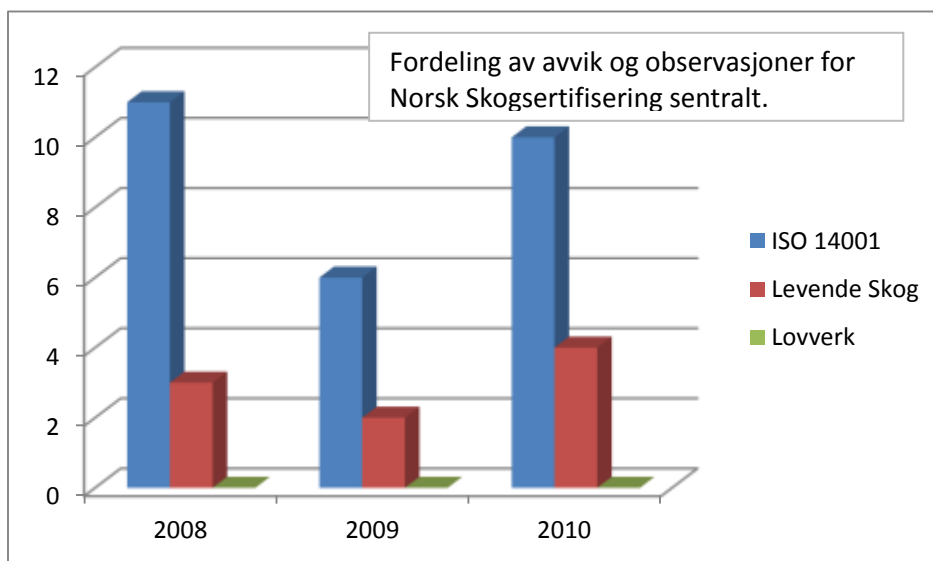
Formidling av kompetanse fra Norsk Skogsertifisering til eiendommene skjer gjennom en årlig fagsamling, intern- revisjonene, utsending av skriftlig materiale, bruk av hjemmeside og direkte kommunikasjon. I 2010 var denne hos Hans Henrik Høibraaten i Eidsvoll.

Avvik

Avvik er registrert både for Norsk Skogsertifisering som selskap og gjennom eksterne revisjoner og foretatte internrevisjoner på enkelte eiendommer. I tillegg er det registrert interne avvik på de enkelte eiendommer som følge av eiendommenes egen internkontroll. Nedenfor er beskrevet de avvik og observasjoner/merknader som er fremkommet gjennom de foretatte revisjoner, eksterne og interne. Interne avvik registrert av den enkelte eiendom inngår ikke, og kommer følgelig i tillegg.

Med observasjoner eller merknader menes skriftlig formulerte forslag i revisjonsrapportene.

Avvikene for Norsk Skogsertifisering sin virksomhet fordeler seg som følger:

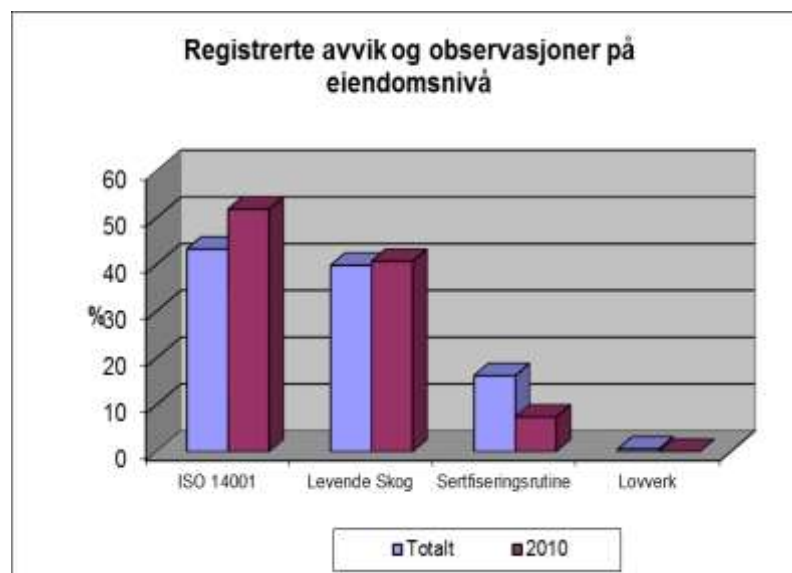

Figur 1

Figuren viser fordeling av avvik og forbedringsforslag for Norsk Skogsertifisering sin overordnede systemdokumentasjon og virksomhet for årene fra 2008 til 2010. Siste året er det registrert 5 avvik og 6 observasjoner, pluss en angitt forbedringsmulighet og 4 anmerkede positive tiltak.

Som det fremgår er det i størst grad i forhold til ISO 14001 det er registrert avvik og forbedringsmuligheter. Det er spredning innenfor ISO – bestemmelsene hvor dette er identifisert, men mye er knyttet til overordnede rutiner for miljøstyringen og prosesser for kontinuerlig forbedring, og hensiktsmessig dokumentasjon av dette.

For virksomheten på de enkelte eiendommer er avvikene tilsvarende registrert og strukturert. Avvik og forbedringsmuligheter i forhold til praktisering av Levende Skog standarden vil i større grad fremkomme her, ettersom det er her det operative skogbruk foregår.

Figur 2.

Registrerte avvik og observasjoner som vises her er de som er registrert på de enkelte eiendommer av Norsk Skogsertifisering og Det norske Veritas (DnV) ved henholdsvis gjennomførte internrevisjoner og uavhengige 3.partsrevisjoner (DnV). Antallet registrerte avvik og observasjoner registrert på dette nivået i 2010 var 27. Eiendommenes egne registrerte avvik kommer i tillegg, og utgjør i størrelsesorden et tilsvarende antall.

Dominerende merknader/observasjoner som relateres til ISO 14001 er oppdatering av interne risikoanalyser, merknader knyttet til etablering av eiendomsinterne forbedringsmål og forbedring av rutiner ved gjennomføring av ledelsens gjennomgang.

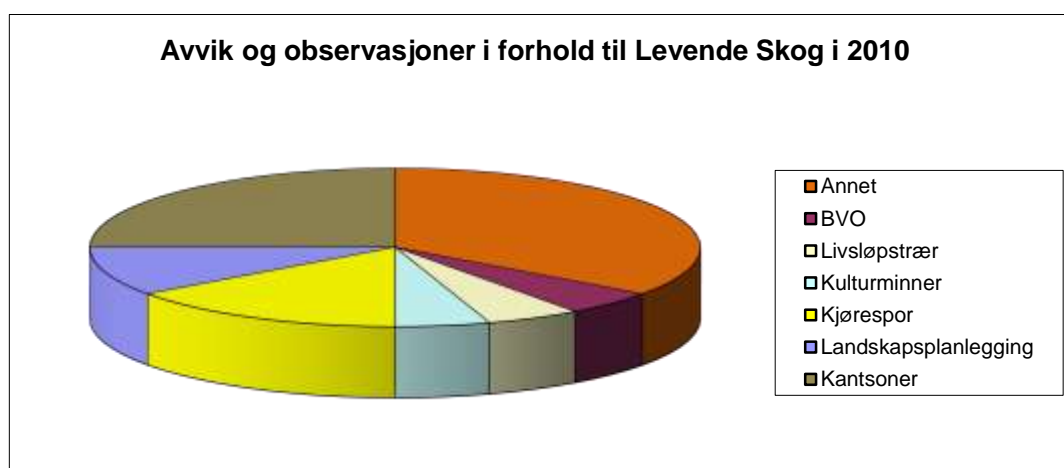
Det er i 2010 ingen registreringer som indikerer avvik knyttet til etterlevelse av relevant lovverk. Det er derimot registrert ett kategori 1 avvik, som omfattet hogst inn mot nøkkelbiotop, hvor avgrensingen av hogsten var upresis og det ble hogget noe over avmerkingen slik at enkelte trær sannsynlig vis ble hogget innenfor nøkkelbiotopen. Dette er fulgt opp med innskjerping av rutiner.

Nærmere spesifisering av registrerte behov i forhold til Levende Skog fremgår av figurene nedenfor.

Figur 3. Figuren viser fordeling av akkumulerte avvik og forbedringsområder i forhold til Levende Skog standarden slik disse er registrert ved revisjoner på eiendommene i perioden fra 2001 - 2010. Dette er fra revisjoner foretatt av Norsk Skogsertifisering (Intern-revisjoner) og Det norske Veritas (3.parts revisjon).

Andelen avvik og observasjoner knyttet til landskapsplanlegging gjelder ikke mangel på landskapsplan, men muligheter for forbedring av landskapsplaner som er utarbeidet.

Vurdering.

Resultatene fra denne sammenstillingen av miljøstatus i forhold til de punkter som er evaluert gir et grunnlag for en foreløpig vurdering av hvordan Norsk Skogsertifisering med tilsluttede eiendommer ligger an i forhold til egne definerte miljømål.

Tema	Mål	Statusvurdering
Hogstformer	Fortsette arbeidet for økt kompetanse om alternative hogstformer i hele organisasjonen. Valg av hogstform i forhold naturgitte muligheter skal vurderes ved revisjoner. Foretatte valg skal ikke avvike fra registrert mulighet i mer enn 20 % av tilfellene.	Hogstformer blir løpende registrert på revisjoner. Likeledes om annen hogstform burde vært benyttet. På eiendomsnivå blir omfang av lukkede hogster registrert. Omfanget av registrerte merknader til valgte hogstformer er minimalt og klart under 20 %. Omfanget av lukkede hogster er registrert til størrelsesorden 10 %, av sluttavvirket volum.
Kartfesting av biologisk viktige områder	Arbeide for å øke omfanget av eiendommer med kartfestede biologisk viktige områder ut over et omfang på 85 % av produktivt areal. (2009 nivå)	Faktisk omfang er i 2010 registrert til fortsatt å være 85 % av produktivt areal. Det arbeides fortløpende med å stimulere til økning der dette er aktuelt.
Risiko for omfang av grove feil	Videreføre arbeid for redusert risiko for og omfang av grove feil. Med spesiell fokus på redusert omfang av kjøreskader, med risiko for avrenning og næringslekkasje til vann. Omfanget av skader knyttet til kjørespor skal reduseres i forhold til nivå pr. 2008 - 2009.	Risiko for grove feil og tiltak for å redusere denne risikoen var tema på fagsamlingen i 2010. Dette er også tema på alle revisjoner. I denne sammenheng følges også opp revisjon av risikoanalysene. Dette saksområdet vil ha høy prioritet videre i 2011.
Utvalgte naturtyper og prioriterte arter.	Utarbeide rutiner for oppfølging av naturmangfoldloven, med spesiell fokus på oppfølging av utvalgte naturtyper	Oppfølging så langt har vært kontakt med DN og miljøverndepartementet for å få avklart hvilke arter og naturtyper som skal inngå, og hva som forventes av hensyn.
Klimaeffekt	Arbeide for økt fokus på CO ₂ -binding i skogen ved blant annet å lage en mal for vurdering av potensialene for netto CO ₂ -binding på eiendomsnivå.	Dette følges blant annet opp gjennom deltakelse i prosjekt Skog og klima.

Oslo, mai 2011.

Norsk Skogsertifisering